

Kúria

ítélete

Az ügy száma: Bfv.II.882/2019/5.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: . Molnár Gábor Miklós, a tanács elnöke
 . Somogyi Gábor, előadó bíró
 . Vaskuti András, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2019. december 16.
Az ügy tárgya: hamis tanúzás büntette és más bűncselekmény
Terhelt: ... és társai
Első fok: Kiskunhalasi Járásbíróság, 6.B.250/2017/28., ítélet,
 tárgyalás, 2018. május 14.
Másodfok: Kecskeméti Törvényszék, 2.Bf.367/2018/9., ítélet, nyilvános ülés,
 2019. május 9.
Az indítvány előterjesztője: ács-Kiskun Megyei Főügyészség
Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a hamis tanúzás büntette és más bűncselekmény miatt ... és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Kiskunhalasi Járásbíróság 6.B.250/2017/28. számú ítéletét, illetve a Kecskeméti Törvényszék 2.Bf.367/2018/9. számú ítéletét ... I. rendű terhelt tekintetében annyiban változtatja meg, hogy a terhelttel szemben a közügyektől eltiltás kiszabását mellőzi.

Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] I. A Kiskunhalasi Járásbíróság a 2018. május 14-én tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 6.B.250/2017/28. számú ítéletével ... I. rendű terheltet 3 rendbeli - két esetben felbujtóként elkövetett - hamis tanúzás büntette [Btk. 272. § (1) bekezdés és (4) bekezdés I. fordulat], valamint felbujtóként elkövetett ittas járművezetés vétsége [Btk. 236. § (1) bekezdés] miatt - halmazati büntetésül - 2 év 6 hónap szabadságvesztésre, 1 év közúti járművezetéstől eltiltásra és 3 év

közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, és abból a terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Elrendelte a Kiskunhalasi Járásbíróság 9.B.433/2015/6. számú ítéletével kiszabott 8 hónap - végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett - fogházbüntetés utólagos végrehajtását.

- [2] Az I. rendű terhelt és védőjének fellebbezése alapján eljáró Kecskeméti Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2019. május 9-én kihirdetett 2.Bf.367/2018/9. számú ítéletével a terhelttel szemben kiszabott büntetést 80 nap elzárásra enyhítette. A Kiskunhalasi Járásbíróság 9.B.433/2015/6. számú ítéletével kiszabott 8 hónap fogházbüntetés végrehajtására vonatkozó rendelkezést mellőzte. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.
- [3] **II.** A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség terjesztett elő felülvizsgálati indítványt Bfel.B.608/2019/1. szám alatt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján az I. rendű terhelt javára a közügyektől eltiltás mellékbüntetés törvénysértő kiszabása miatt.
- [4] Az indítvány szerint a másodfokú bíróság az I. rendű terhelttel szemben az elsőfokú bíróság által kiszabott végrehajtandó szabadságvesztést elzárásra enyhítette, azonban elmulasztott rendelkezni az elsőfokú ítéletben szintén kiszabott közügyektől eltiltás mellékbüntetéséről. A Btk. 61. § (1) bekezdése szerint a közügyek gyakorlásától azt kell eltiltani, akit szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélnék, és méltatlan arra, hogy azok gyakorlásában részt vegyen. Elzárás mellett tehát a közügyektől eltiltás nem szabható ki, ezért a jogerős ítélet büntetés-kiszabásra vonatkozó rendelkezése e részében törvénysértő. Erre tekintettel a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség a jogerős ítélet megváltoztatását, és az I. rendű terhelttel szemben kiszabott közügyektől eltiltás mellőzését indítványozta.
- [5] A Legfőbb Ügyészség a BF.801/2019/3. számú átiratában a megyei főügyészség indítványát - annak helyes indokainál fogva - fenntartotta, és az I. rendű terhelttel szemben kiszabott közügyektől eltiltás mellőzését indítványozta.
- [6] Az I. rendű terhelt és védője az indítványra nem tett észrevételt.
- [7] **III.** A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen bírálta el.
- [8] A felülvizsgálati indítvány alapos.
- [9] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulata alapján felülvizsgálatnak van helye akkor, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, második fordulata alapján pedig akkor, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt szabtak ki - a ba) alpont szerint - törvénysértő büntetést, illetőleg - a bb) alpont szerint - törvénysértő intézkedést.
- [10] Általános érvennyel kimondható, hogy a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetés címén felülvizsgálati okot képez az olyan anyagi jogi szabály megszegése, amelynek alkalmazását a büntetés (intézkedés) meghatározása körében a törvény az ítéltbíró számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvételére miatt az egyszerűsített felülvizsgálat (Be. XCIV. Fejezet) nem ad jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem illeszkedik a törvénybe, másként szólva ilyen büntetést - illetve ilyen formában joghátrányt - a törvény nem ismer, nem tesz lehetővé. A jelen ügyben erről van szó.
- [11] A büntetőeljárásban kiszabható szankciókat a Btk. büntetésekre és intézkedésekre osztja fel. A büntetésekről a Btk. VII. Fejezete, az intézkedésekről a Btk. VIII. Fejezete rendelkezik. A Btk. VII. Fejezetén belül a Btk. 33. § (1) bekezdés a)-i) pontjai határozzák meg a büntetések nemét - ezek között szerepel az elzárás és a járművezetéstől eltiltás is -, míg a hivatkozott törvényhely (2) bekezdése szerint a közügyektől eltiltás: mellékbüntetés. Ehhez képest kérdésként merülhet fel, hogy a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában feltüntetett törvénysértő „büntetés” fogalma alatt csak a Btk. 33. § (1) bekezdésében felsorolt büntetések, avagy a Btk. VII. Fejezetében szabályozott bármely büntetés - így a Btk. 33. § (2) bekezdése szerinti mellékbüntetés is - értendő-e. Ezt a kérdést a Kúria igenlően válaszolta meg.

- [12] A Btk. rendszerében a közügyektől eltiltás is - bár mellékbüntetésként megjelölve, de - a büntetések szabályozó fejezetben található. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pontjában megjelölt törvénysértő büntetés [ba) alpont] és törvénysértő intézkedés [bb) alpont] a Btk. teljes szankciórendszere kapcsán megvalósult törvénysértések kiküszöbölésére szolgál [ide nem értve a Be. 650. § (1) bekezdés c) pontja szerinti korlátozást]. Nincs alapja tehát annak, hogy a Kúria e törvényhely alkalmazásában csak a Btk. 33. § (1) bekezdésében felsorolt büntetéseket, és nem a Btk. VII. Fejezetében meghatározott valamennyi szankciót tekintse büntetésnek. Ez azt jelenti, hogy a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjának alkalmazása során törvénysértő büntetés a Btk. 33. § (2) bekezdése szerinti közügyektől eltiltás kapcsán megvalósult anyagi jogszabálysértés is. Annál is inkább, mivel az e körben megvalósult esetleges törvénysértés egyszerűsített felülvizsgálat útján sem küszöbölhető ki. Minderre tekintettel tehát a közügyektől eltiltás törvénysértő alkalmazása miatt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján felülvizsgálatnak helye van.
- [13] A Kúria észlelte azt is, hogy a Kecskeméti Törvényszék másodfokú határozatának rendelkező része félreérthető, pontatlan megfogalmazású. A másodfokú bíróság - az ítéletében foglaltak szerint - az I. rendű terhelt „büntetését” enyhítette 80 napi elzárásra. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság - a Btk. 33. § (3) bekezdése szerint törvényesen - két büntetést és egy mellékbüntetést szabott ki egymás mellett halmazati büntetésül, e rendelkezés érthető úgy is, hogy a másodfokú bíróság e három büntetési nemet enyhítette - egységesen - elzárásra.
- [14] A másodfokú ítélet indokolása ugyanakkor nem hagy kétséget afelől, hogy a járművezetéstől eltiltást nem érintette (másodfokú ítélet 4. oldal negyedik bekezdés). Ekként nincs alapja annak feltételezésének sem, hogy a közügyektől eltiltás mellékbüntetést - a „büntetés” enyhítése címen - mellőzte volna. A másodfokú bíróság tehát csak az I. rendű terhelt szabadságvesztését enyhítette elzárásra, az alkalmazott másik büntetést (a járművezetéstől eltiltást), valamint a mellékbüntetésként kiszabott közügyektől eltiltást érintetlenül hagyta.
- [15] A Btk. 61. § (1) bekezdése alapján azonban közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabásának az alábbi három, konjunktív feltétele van:
- azt csak szándékos bűncselekmény miatt,
 - végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása mellett, és
 - akkor lehet kiszabni, ha a terhelt méltatlan arra, hogy a közügyek gyakorlásában részt vegyen.
- [16] A szabadságvesztés a Btk. 33. § (1) bekezdés a) pontjában megjelölt, és a Btk. 34-45. §-aiban szabályozott büntetés, amelytől a Btk. 33. § (1) bekezdés b) pontjában megjelölt, és a Btk. 46. §-ában meghatározott elzárás elkülönült, önálló büntetési nem. A jogerős ítéletben kiszabott büntetés tehát a mellékbüntetés kiszabása miatt sérti a Btk. 61. § (1) bekezdésének azon kötelező, bírói mérlegelést nem tűrő rendelkezését, hogy közügyektől eltiltásnak csak végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása mellett van helye.
- [17] Törvényt sértett tehát a másodfokú bíróság, amikor az I. rendű terhelttel szemben elzárás mellett közügyektől eltiltást szabott ki. E törvénysértés pedig a közügyektől eltiltás kiszabásának mellőzésével küszöbölhető ki.
- Az indítvány és a döntés további elvi tartalma**
- [18] A közügyektől eltiltás, bár mellékbüntetés, azonban törvénysértő kiszabása a büntetőjog más szabályának megsértése miatt, törvénysértő büntetés címen felülvizsgálati okot képez. Elzárás mellett közügyektől eltiltás kiszabásának helye nincsen.
- Záró rész**
- [19] A Kúria - mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak helyt adott. A megtámadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében - a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja alapján - megváltoztatta és maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot. Az I. rendű terhelttel szemben a közügyektől eltiltás kiszabását mellőzte. Egyebekben a jogerős marasztaló ítéletet nem érintette, hanem - a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján - hatályában fenntartotta.

- [20] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki.
- [21] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul; az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2019. december 16.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Vaskuti András s.k. bíró

A Kúria Bfv.II.882/2019/5. Számú ítélete 2019. december 16. napján jogerős.

Budapest, 2019. december 16.

. Molnár Gábor Miklós s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Lévai Viktória
tisztviselő